

5. Чала Н. Д. Розвиток інноваційних кластерів як базова стратегія модернізації регіонів. / Кластери як інструмент регіонального розвитку : матеріали науково-практичного семінару (м. Феодосія, 16–20 липня 2012 р.) / За ред. проф. В.В. Мамонової. – Х. : ХарPI НАДУ, 2012. – 115 с.
6. Keech, R. William; Munger, Michael C.; Simon, C. (2012). Market Failure and Government Failure. In *Public Choice World Congress*. Miami.

Ткачук О.В.

кандидат економічних наук, доцент

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

НАПРЯМИ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНО-ІНТЕГРОВАНИХ СТРУКТУР

В умовах формування інноваційної моделі розвитку економіки України та обраного нашою державою курсу європейської інтеграції особливої актуальності набувають питання створення суб'єктів економічної діяльності та їх об'єднань, здатних до здійснення ефективної господарської діяльності та прискорення темпів інноваційного розвитку економіки. Однак, на сьогодні в Україні спостерігається зниження темпів інноваційної активності, зменшуються обсяги реалізації інноваційної продукції в країні та за її межі, критичним є рівень зносу основних засобів у більшості галузей національної економіки та вкрай повільно відбувається їх оновлення, що становить суттєву загрозу для національної безпеки держави. Дієвим засобом вирішення цих проблем, як свідчить світова практика, є формування інноваційно-інтегрованих структур, їх подальша інтеграція у державну та міжнародну економічні системи.

Проведені дослідження засвідчили необхідність розроблення практично-прикладних рекомендацій щодо формування і розвитку інноваційно-інтегрованих структур в Україні як однієї з ключових умов забезпечення економічної безпеки України в умовах нестабільного соціально-економічного середовища, створення інноваційно сприйнятливих середовища, надання підтримки суб'єктам, які здійснюють інноваційну діяльність, в залежності від наявного інноваційного потенціалу.

Прискорення темпів інноваційного розвитку економіки України зумовлює необхідність пошуку ефективних шляхів формування інноваційно-інтегрованих структур, вивчення зарубіжного досвіду їх створення та відповідності нормативно-правового регулювання цих питань світовій законодавчій практиці. Оскільки рівень соціально-економічного розвитку різних регіонів України суттєво диференціюється, доцільними є розроблення та апробація методики оцінювання готовності регіонів до формування інноваційно-інтегрованих структур. Неефективність використання інноваційного потенціалу територій та стагнація соціально-економічного розвитку національної економіки, що є суттєвими загрозами національній безпеці держави, свідчать про необхідність обґрунтування прикладних аспектів (включаючи організаційне, нормативне, матеріально-технічне, фінансове, кадрове, інформаційне забезпечення) створення інноваційно-інтегрованих структур за регіонами країни відповідно до пріоритетів, визначених Національною інноваційною системою, та

наявних ресурсних можливостей, визначення ключових показників ефективності їх функціонування.

За сучасних умов повинні бути детально розглянуті основні складові механізму державного регулювання формування та розвитку інноваційно-інтегрованих структур, зокрема, його суб'єкти та об'єкти, функції (цільова, нормативна, планова, соціальна, стимулююча, політична, інформаційна, прогнозно-аналітична, консультативна та ін.), важелі (правові, адміністративні, організаційно-економічні, податкові та інформаційні), методи (економічні, адміністративно-розпорядчі, індикативні та соціально-психологічні) та інструменти (програми на загальнодержавному, регіональному та галузевому рівнях).

Комплексна оцінка рівня національної безпеки України за її складовими в контексті міжнародних порівнянь та інтегральна оцінка готовності регіонів країни до створення інноваційно-інтегрованих структур є основою для розробки диференційованої державної політики регулювання інноваційної діяльності для регіонів-лідерів, регіонів-аутсайдерів з метою підвищення ефективності державного регуляторного впливу. Для регіонів з відносно високим рівнем інноваційного потенціалу доцільними є стимулювання розвитку сектору високотехнологічних послуг, формування освітньо-наукових кластерів, інших інноваційних організацій (технопарків, технополісів, бізнес-інкубаторів), комплексних регіональних інноваційних систем. Держава при цьому виконує роль регулятора щодо концентрації інновацій певних видів, стимулюючи впровадження першочергово необхідних. Для регіонів із середнім рівнем інноваційного потенціалу може бути рекомендовано запровадження моделі регулювання, яка передбачає впровадження перспективних, з точки зору держави, інновацій у визначених підприємствах (як державної, так і недержавної форми власності), кластерах та організацію тісної співпраці цих формувань із науково-дослідними організаціями та ВНЗ, здійснення заходів з підвищення загальної привабливості інноваційного сектору для інвесторів. У регіонах з низьким рівнем інноваційного потенціалу доцільно сформувати інноваційну інфраструктуру, створити необхідні інститути для забезпечення реалізації моделі регулювання, прийняти чи оновити плани і програми інноваційного розвитку економіки регіонів.

Застосування методу сценаріїв зумовлює необхідність оцінки трьох найбільш ймовірних сценаріїв: песимістичний сценарій (подаліше поглиблення економічної кризи в усіх сферах національної економіки, у тому числі й стагнація інноваційної активності); саморегулюючий (інерційний) сценарій (інноваційна активність переважно з боку великих бізнес-структур, корпорацій з присутністю іноземного капіталу за мінімальної участі держави); оптимістичний сценарій (інтенсивний інноваційний розвиток на основі консолідованої діяльності усіх суб'єктів національної економіки).

Доцільно також здійснювати паспортизацію внутрішнього та зовнішнього інноваційного потенціалу в контексті пріоритетів державної інноваційної політики в умовах необхідності подолання кризової ситуації та нових реалій розвитку національної економіки, що дозволить обґрунтовано обирати відповідні стратегії подальшого функціонування для суб'єктів підприємницької діяльності, галузей, територій (розвитку, виживання, диверсифікації, перепрофілювання, ліквідації).

